

با فرض تصویب و الحاق به ۲ کنوانسیون سی اف تی و پارمو، شانس خروج از بنیانه عمومی وجود ندارد، چرا که مساله خروج ایران از لیست سیاه باید با اجماع اعضای اصلی این نهاد حاصل شود. در واقع آمریکا، اسرائیل، عربستان سعودی، شوری همکار خلیج فارس و کشورهای همسوی آنان در مجمع عمومی FATF باید به خروج ایران از اقدام تقابلی رای دهند که امری بعید به نظر می رسد و آنان این توانایی را دارند که با فعالیتی موثر جلوی خروج ایران از لیست سیاه را بگیرند

ضرورت نگاه درونی به حل مشکلات ساختاری سیستم بانکی کشور

ایران نباید ننگ FATF بماند

گروه اقتصادی: چند سال است ادبیاتی در کشور شکل گرفته مبنی بر اینکه تصویب ۲ کنوانسیون مورد مناقشه FATF باعث تسهیل و ایضا پایان رفع مشکلات نقل و انتقالات مالی کشور می شود، این در حالی است که بررسی ها نشان می دهد برای دستیابی به این توفیقات، پیش از هر اتفاقی، باید مشکلات ساختاری سیستم بانکی کشور و تحریم های ایالات متحده آمریکا رفع شود.

به گزارش «وطن امروز»، مدت هاست گمانه زنی های مختلفی درباره FATF و تاثیر آن بر اقتصاد کشور در رسانه ها منتشر می شود و موافقان و مخالفان، هر کدام نظرات و استدلال های خود را در رابطه با آن مطرح می کنند. همچنین دولت در سال های گذشته اصرار زیادی بر تصویب ۲ کنوانسیون سی اف تی و پارمو داشته و حل بخشی از مشکلات کشور را به آن گره زده است. در مقابل منتقدان معتقدند در شرایط کنونی تصویب این ۲ کنوانسیون گشایش خاصی را در شرایط اقتصادی به همراه نخواهد داشت.

ایران از سال ۲۰۰۹ تا ۲۰۱۶ همواره در اقدام تقابلی (لیست سیاه) FATF قرار داشت و در کنار این مساله، در مقطعی قطعنامه های شورای امنیت سازمان ملل، تحریم های اتحادیه اروپایی و تحریم های ثانویه آمریکا علیه ایران شده بود و این مسائل خود را در افزایش هزینه مبادلاتی یا کم شدن ارزش تراکنش و در عین حال افزایش تعداد تراکنش ها در بانک های طرف حساب ایران در چین و اروپا نشان می داد. هسته سخت اقدام تقابلی حتی پس از تعهد جمهوری اسلامی ایران نیز ادامه یافت، چرا که از ۲۰۱۶ تاکنون بخش مهمی از توصیه نامه های FATF همواره علیه ایران اعمال شده است.

این بخش بر مساله مکانیزم شناخت دقیق مشتری تاکید دارد و به دلیل اعمال همین بخش حتی زمانی که تحریم های ثانویه آمریکا به دلیل برجام تعلیق شده بود، ایران نتوانست در حوزه روابط بانکی گشایش جدی داشته باشد.

با فرض تصویب و الحاق به ۲ کنوانسیون سی اف تی و پارمو، شانس خروج از بنیانه عمومی وجود ندارد، چرا که مساله خروج ایران از اقدام تقابلی (لیست سیاه) باید با اجماع اعضای اصلی این نهاد حاصل شود. در واقع آمریکا، اسرائیل، عربستان سعودی، شوری همکار خلیج فارس و کشورهای همسوی آنان در مجمع عمومی FATF باید به خروج ایران از اقدام تقابلی رای دهند که امری بعید به نظر می رسد و آنان این توانایی را دارند که با فعالیتی موثر جلوی خروج ایران از لیست سیاه را بگیرند. همچنین تاکید FATF بر اجرای کامل تعهدات ایران است و حتی اگر این

۲ کنوانسیون تصویب شود، عملا تعدادی از اقدامات پوشش داده نشده از نظر FATF باقی می ماند؛ اقداماتی که بیرون از دسته مباحث تقنینی قرار می گیرد و این نکته نه فقط توسط کارشناسان بیرون از مجموعه دولت، بلکه توسط کارشناسان در بدنه وزارت اقتصاد و بانک مرکزی نیز پذیرفته شده است. بنابراین اساسا الحاق به این ۲ کنوانسیون در حال حاضر هیچ دستاورد خاصی ندارد. حتی بیرون رفتن از بنیانه یا تعلیق مجدد با حفظ بخشی از توصیه نامه های کنونی که عملا به معنای شناسایی پیشرفته مشتری و نظارت همه جانبه روی تراکنش های مالی است و در حضور تحریم های ثانویه آمریکا هیچ نتیجه جدیدی برای ایران نخواهد داشت، بویژه با سازوکارهای تحریمی جدید آمریکا یعنی تحریم تسام بانک های ایرانی که همه این بانکها باید برای انجام تراکنش های شان ذیل لایسنس های دفتر مدیریت دارایی های خارجی وزارت خزانه داری (اوپک) عمل کنند.

همچنین بر فرض اجرای کامل برنامه اقدام توسط ایران و اجماع اعضا برای خروج ایران از اقدام تقابلی، تازه مساله تحریم های ثانویه آمریکا که علت اصلی عدم همکاری بانک های خارجی با طرف ایرانی است مطرح می شود. به عبارت ساده تر بانک های خارجی با طرف ایرانی کار نمی کنند، نه به این دلیل که استانداردهای بانکی توسط طرف ایرانی رعایت نمی شود، بلکه به این دلیل که در صورت کار با طرف ایرانی مورد تنبیه طرف آمریکایی قرار خواهند گرفت. برخی روش های تحریم بر بانکها شامل موارد زیر است:

۱- تنبیه بانکها و موسسات مالی از طریق مصادره اموال و دارایی ها در حوزه قضایی آمریکا، افزودن آنها به لیست تحریمی آمریکا، جریمه های سنگین مالی به دلیل رعایت نکردن تحریم ها
۲- تحریم اعضای هیات مدیره بانکها توسط آمریکا (جدا از شخصیت حقوقی بانک)
۳- ممنوعیت استفاده از دلار و نظام مالی آمریکا در صورت تجارت با ایران
۴- به روزرسانی مداوم تحریم ها و پرسش های تحریمی مختلف به بخش های اقتصاد ایران و افزایش مرتب ریسک همکاری با ایران

مشکلات ساختاری سیستم بانکی کشور

به دلیل مجموعه ای از کاستی های سیستم بانکی کشورمان، ریسک کار با موسسات مالی ایرانی بالاست و در نتیجه رتبه اعتباری آنها پایین است. چند نمونه از این موارد در ادامه آمده است:
۱- رعایت نکردن استانداردهای بانکداری توسط بانک های ایرانی مانند استانداردهای نظارت بانکی (بازل ۱، ۲، ۳)

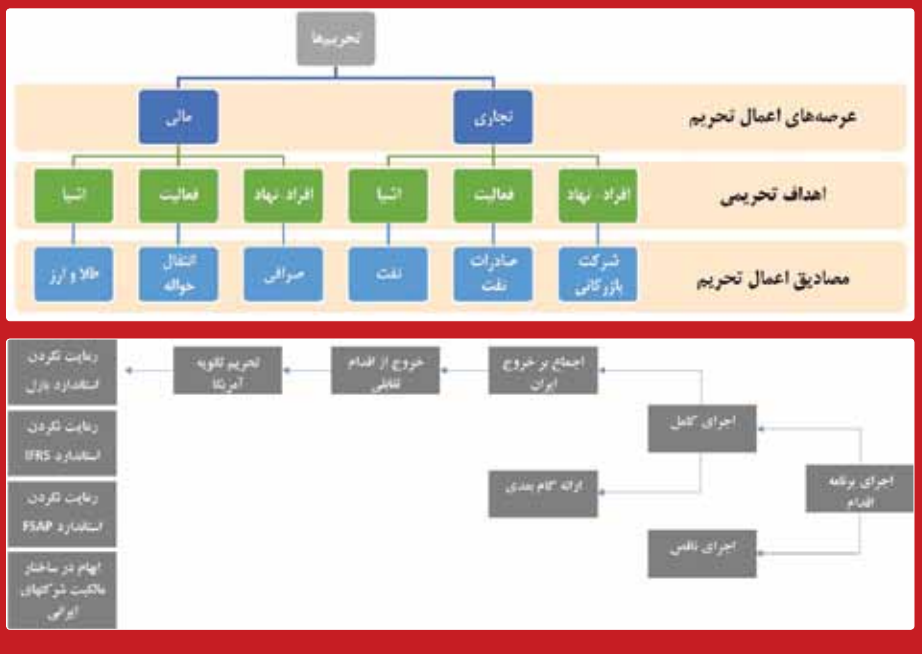
۲- رعایت نکردن استانداردهای گزارشگری مالی (IFRS)
۳- رعایت نکردن استانداردهای ارزیابی بخش مالی (FSAP)
۴- ابهام در ساختار مالکیت شرکت های ایرانی این موارد منجر به افزایش ریسک کار با بانک های ایرانی می شود و به دلیل پایین بودن رتبه اعتباری بانک های ایرانی معمولا رغبتی برای کار با طرف ایرانی وجود ندارد. این مساله به این معنا نیست که ایران نباید برای برطرف کردن تحریم های ثانویه آمریکا یا رعایت استانداردهای FATF تلاش کند، بلکه تاکید می کند که نگاه تک عاملی به مشکلات شبکه بانکی ایران در برقراری روابط تجاری چاره ساز نیست.

پیشنهاد این است که در نخستین گام - اگر مساله ارتباط بانک های ایرانی با کشورهای دیگر در اولویت مسوولان است - گامی در راستای حل مشکلات ساختاری سیستم بانکی کشور بردارند.
همچنین این ۲ کنوانسیون کف خواسته های FATF از ایران است نه سقف خواسته ها؛ به عبارتی مسائلی همچون تضمین وجود نظام شناخت همه جانبه مشتری، تضمین استقلال واحد اطلاعات مالی و... که در بنیانه های اخیر نیز مورد تاکید واقع شده، نشان می دهد استانداردها و تفسیر این نهاد مانند تصویب ۲ کنوانسیون ایستا و ثابت نیست و ارزیابی های دورهای از کشورهای مختلف در مجمع عمومی این نهاد نیز موید این پویایی است. در واقع این نهاد مرتباً در حال به روزرسانی خود است و حتی در اهداف نیز در سال های اخیر به صورت پویا عمل کرده و مواردی همچون اشاعه سلاح های کشتار جمعی را نیز در کنار مبارزه با پولشویی و تامین مالی تروریسم در دستور کار خود قرار داده است. در کنار این مساله به دلایل مختلف نمی توانیم به ۶ درخواستی که FATF در بنیانه های خود داشته است که تصویب کنوانسیون ها یکی از آنهاست، عمل کنیم؛ درخواست هایی مانند نبود استناد در تشخیص مصادیق گروه های تروریستی؛ امری که صراحتاً خلاف اصل ۱۵۴ قانون اساسی است و تنها تشخیص مصادیق آن بر عهده شورای عالی امنیت ملی گذاشته شده و FATF مشخصاً و صراحتاً بیان کرده این اصلاحیه را نمی پذیرد و این استناد باید به طور کامل حذف شود.

همکاری تجاری و مالی ایران و اروپا ذیل FATF

همچنین باید توجه کرد شرط کشورهای اروپایی برای برقراری کانال مالی ویژه با ایران نیز همین مساله شناخت پیشرفته مشتری بوده است اما ایران برای مقابله با تحریم ها نمی تواند مساله شناخت مشتری را در معاملات خود بویژه با اروپایی ها انجام دهد، چرا که این کانال از ابتدا با هدف حفاظت

یکشنبه ۱۳ تیر ۱۴۰۰
وطن امروز | شماره ۳۲۴۹
اقتصادی

مذاکرات - چه در بحث هسته ای و چه در بحث اقتصادی - احتمالاً نتیجه ای در پی نخواهد داشت، چرا که همواره آمریکا و همیمنانش توانایی ایجاد بنیانه های جدید برای عمل نکردن به تعهداتشان را دارند و این چرخه بی نتیجه و بی پایان، تنها منجر به شرطی شدن اقتصاد کشور و از دست دادن فرصت ها می شود. راه چاره بازیابی نقش ایران در تجارت جهانی و فراهم آوردن امکانات خنثی کردن تحریم است.

از معاملات ایران و اروپا در مقابل تحریم های آمریکا ایجاد شد اما با تاکید اروپا بر همکاری با FATF و در واقع اجرای مکانیزم شناخت دقیق مشتری (EDD) هدف حفاظت از معاملات هرگز محقق نخواهد شد و وزارت خزانه داری و دستگاه های اطلاعاتی آمریکا می توانند بر جریان معاملات مالی ایران و اروپا تسلط پیدا کنند.
در پایان باید اشاره کرد شیوه کنونی مواجهه ایران در

سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران بیش از نیم قرن تلاش در مسیر پشتیبانی از تولید

صنایع نفت و گاز و انرژی

- بهره برداری از فازهای ۱۷ و ۱۸ پارس جنوبی توسط کنسرسیومی به رهبری ایدرو با ارزش ۴.۱۱ میلیارد دلار | ظرفیت تولید روزانه ۵۰ میلیون متر مکعب گاز؛
- تحقق پیشرفت ۹۰ درصدی در طرح توسعه فاز ۱۴ پارس جنوبی تا پایان سال ۱۳۹۹ | ارزش ۵ میلیارد دلار | افزایش تولید ۵۶ میلیون متر مکعب گاز؛
- نصب و راه اندازی ۴ سکوی فاز ۱۴ پارس جنوبی و تولید ۱ میلیارد فوت مکعب در روز گاز ترش و انتقال تولید به فاز ۱۴.

منطقه ویژه اقتصادی چهرم

- آماده سازی ۸۵ هکتار اراضی؛
- اخذ مجوز اتصال منطقه ویژه به راه آهن سراسری کشور و ایجاد بارانداز اختصاصی؛
- تکمیل زیر ساخت های راه، تأسیسات، گاز با صرف هزینه مجموع بیش از هزار میلیارد ریال.

شهرک تحقیقاتی کاوش

- ایجاد زیرساخت های لازم برای استقرار شرکت های دانش بنیان با طراحی و ساخت ۱۴ واحد کارگاه؛

منطقه ویژه اقتصادی گرمسار

- آماده سازی ۲۵۰ هکتار اراضی؛
- واگذاری ۷۶ هکتار برای احداث ۸۸ واحد | سرمایه گذاری انجام شده فاز اول ۲ هزار و ۸۰۰ میلیارد ریال | ۶ هزار فرصت شغلی فاز اول؛
- فعال شدن گرمک؛
- اخذ مجوز اتصال منطقه به راه آهن سراسری

ایجاد مناطق ویژه اقتصادی و شهرک تحقیقاتی

نوسازی و طرح تکمیلی شرکت های تحت پوشش و صنایع منتخب

- بهره برداری از طرح تکمیلی مجتمع صنعتی اسفراین | جمع سرمایه گذاری کل ارزی و ریالی معادل ارزش روز حدود ۳۰ هزار میلیارد ریال؛
- نوسازی خط ریسندگی شرکت گسترش صنایع بافت بلوچ در ایرانشهر | سرمایه گذاری ۲۰۰۰ میلیارد ریالی | ظرفیت ۱۵۰ تن نوع نخ در روز | اشتغالزایی ۱۵۰ نفر؛
- احداث خط جدید بافندگی و تکمیل خط چاپ و رنگرزی شرکت صنایع بافت بلوچ | ظرفیت تولید ۱۸ میلیون متر مربع پارچه در سال با سرمایه گذاری ۱۰ میلیون یورو و ۵۵۷ میلیارد ریال | اشتغالزایی ۳۰۰ نفر؛

صنایع نوین

- به هم رسانی ۱۵۴ طرح شرکت دانش بنیان و شرکت های صنعتی دارای نیاز | ارزش قراردادی بیش از ۲۷.۸۰۰ میلیارد ریال؛
- اجرای طرح تولید فیلترهای تصفیه آب (ممبران) در شهرستان ایلام | سرمایه گذاری کل ۹.۰۳۳ میلیارد دلار و ۱.۲۴۸ میلیارد ریال | اشتغالزایی ۷۵ نفر؛
- احداث فاز اول مرکز تولید بیوپلاست های آلوفرافت در استان تهران و کرمانشاه | با سرمایه گذاری ۸۵۰ میلیارد ریال | اشتغالزایی ۴۰ نفر؛
- راه اندازی تکمیل و توسعه سامانه های دولت الکترونیک مراکز و سازمان های زیر مجموعه وزارت صمت.

- برگزاری نخستین نمایشگاه فرصت های ساخت داخل و رونق تولید | ارائه ۳۲۰۰ قلم نیازهای صنایع برای داخلی سازی | مبادله ۲۰۴ تفاهم نامه در ۶ گروه صنعتی؛
- برگزاری ۴ میز تخصصی خودرو | ۱۵۴ قطعه - پروژه با ارزش قراردادی ۴.۴۶۰ میلیارد تومان | کاهش ارزی بزرگ ۳۴۱ میلیون یورو.

توسعه مناطق محروم و کمتر برخوردار

- تعریف و اجرای ۲۴ پروژه سرمایه گذاری (در حال اجرا) | با سرمایه گذاری ۳۶۴.۱۶۶ میلیارد ریال | اشتغالزایی ۱۰ هزار و ۹۰۴ نفر در ۱۶ استان کمتر برخوردار؛
- مراحل پایانی تولید بیواتانول سوختی و کنجاله تخمیری از ذرت و ضایعات غلات در استان کرمانشاه | سرمایه گذاری کل ۶۰.۶ میلیارد یورو و ۲.۰۰۰ میلیارد ریال | اشتغالزایی ۱۴۰ نفر؛
- ادامه احداث واحد تولید بیواتانول سوختی و کنجاله تخمیری از ذرت و ضایعات غلات در استان کهگیلویه و بویر احمد | سرمایه گذاری کل ۲۵.۷۵ میلیارد یورو و ۲.۸۷۷ میلیارد ریال | اشتغالزایی ۱۵۳ نفر؛
- پیشبرد طرح ایجاد و توسعه مجتمع های تولیدی صادرات گرا در سواحل جاسک تا گواتر؛ با تخصیص اعتبار یک هزار و ۴۷۰ میلیارد ریالی از سوی سازمان برنامه و بودجه؛ بهره برداری و پیشبرد ۶ طرح با اشتغال ۷۳۰ نفر و ۳ هزار و ۱۵۰ میلیارد ریال سرمایه گذاری کل.